

PRILOG O HRVATSKIM IMENIMA JEDRENJAKA IZGRAĐENIMA U DALMACIJI U SVJETLU HRVATSKOG NARODNOG PREPORODA

UDK: (629.53:392.14)(497.58Dalmacija)“1800/1900“

Primljeno: 25. veljače 2019.

Izvorni znanstveni rad

BRANKA TEKLIĆ

Hrvatski pomorski muzej Split

Glagoljaša 18

21000 Split, HR

branka.despotusic@gmail.com

U radu se donose imena jedrenjaka izgrađenih u Splitu, Trogiru te na otocima Braču i Hvaru, koji su plovili pod austrijskom, odnosno austro-ugarskom zastavom, zapravo hrvatska imena jedrenjaka, bez obzira na njihovo porijeklo – hebrejsko, latinsko, talijansko... Radom se nastoji utvrditi je li i u kolikoj mjeri hrvatski narodni preporod u Dalmaciji utjecao na davanje jedrenjacima hrvatskih imena.

Ključne riječi: imena jedrenjaka, Split, Trogir, Brač, Hvar, 19. stoljeće, hrvatski narodni preporod

UVOD¹

U radu se temeljem dostupne literature te arhivske građe i povijesnih izvora, donose imena jedrenjaka izgrađenih u Splitu, Trogiru, te na otocima, Braču i Hvaru, a ističu se hrvatska imena jedrenjaka koji su plovili pod austrijskom, odnosno austro-ugarskom zastavom.² Radom su obuhvaćeni jedrenjaci izgra-

- 1 Autorica je nadopunila svoj prilog koji je objavljen 2018. godine, novim saznanjima – Branka Despotušić: Hrvatska imena jedrenjaka izgrađenih u Splitu i na otoku Braču u 19. stoljeću. U: Spomenica povodom 135. obljetnice pohrvaćenja splitske Općine, Split 2018., 73-84.
- 2 U škverovima i brodogradilištima u navedenim gradovima i na otocima gradili su se brodovi i za strane naručitelje (Grčka, Osmansko Carstvo, Italija), te se njih ovim radom nećemo doticati jer svi, logično, nose strana imena.

đeni u 19. stoljeću u navedenim gradovima i na navedenim otocima, a nastoji se utvrditi jesu li se, i uolikoj mjeri, hrvatski narodni preporod i širenje nacionalne svijesti odrazili na povećanje broja brodova koji nose hrvatsko ime, bez obzira na njihovo porijeklo (hebrejsko, latinsko, talijansko...).

O dalmatinskoj brodogradnji u 19. stoljeću pisali su brojni autori u više priloga i monografija: Oliver Fijo, Šime Peričić, Stjepan Vekarić, Vinko Ivančević, Ćiro Ćičin-Šain, Bogdan Šušnjar, Arsen Duplančić, Goran Borčić, Gordana Tudor, Mladenko Domazet itd., a osim ove literature, za istraživanje je, kao nezaobilazan izvor, korišten pomorski godišnjak *Annuario Marittimo, Ufficio Veritas*³ iz 1896. i *Veritas Austro-Ungarico*⁴ iz 1913. godine, dostupna arhivska građa iz Državnog arhiva u Splitu, fond Lučke kapetanije Split, te druga stručna literatura.

Izvrstan su doprinos ovoj tematici dale Antonia Luketin Alfrević i Andrea Rogošić koje su pisale o imenima jedrenjaka u Dalmaciji u 19. stoljeću i utvrdile etimologiju oko 270 zapisanih imena jedrenjaka izgrađenih u Dalmaciji u 19. stoljeću.⁵

HRVATSKI NARODNI PREPOROD U DALMACIJI

Proces nacionalne integracije i prvi znakovi društvenih previranja ilirskog pokreta iz Banske Hrvatske stigli su u Dalmaciju i Split dosta nakon 1848. godine; naime, vrhunac Preporoda u Dalmaciji označila je 1882. godina. Tada je pobjedom Narodne stranke na općinskim izborima u Splitu ujedno i okončano preporodno razdoblje u Dalmaciji.

Nacionalno-integracijski procesi i težnja za ujedinjenjem hrvatskih zemalja ogledaju se u dalmatinskoj i splitskoj svakodnevici, politici, javnom i društvenom životu, nazivima ulica i trgova, ali i u pomorstvu. Hrvatski jezik polako,

3 *Ufficio Veritas Austro-Ungarico fondato nell'anno 1858., Dipartimento della camera di commercio e d'industria di Trieste, Registro e classificazione dei bastimenti austro-ungarici ed esteri preceduto dai regolamenti per la classificazione delle navi in legno, acciaio e ferro, Edizione XXXVII, 1896.* Trst, Tipografia del Lloyd Austriaco, 1896.

4 *Veritas Austro-Ungarico fondato nell'anno 1858., Dipartimento della camera di commercio e d'industria di Trieste, Registro e classificazione delle navi Austro-Ungariche ed estere preceduto dai regolamenti per la classificazione dei bastimenti in legno, Edizione LIV, 1913.* Trst, Tipografia del Lloyd Austriaco, 1913.

5 Antonia Luketin Alfrević, Andrea Rogošić: *O imenima jedrenjaka u Dalmaciji u 19. stoljeću.* Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu, Split, 2011., 95-109.

ali sigurno ulazi u sve pore društva, a brodovima se postupno sve više počinju davati hrvatska imena, od kojih su mnoga „nabijena“ nacionalnim predznakom. Ta su imena, dakako, uglavnom pisana talijanskom grafijom. Naravno, strana i hrvatska imena često vuku porijeklo iz drugih jezika.

Talijanska imena hrvatskih jedrenjaka, ali i ostali nazivi pomorske terminologije, čvrsto su se ukorijenili na istočnoj obali Jadrana, a tako i u Splitu, što je razumljivo kao posljedica četverostoljetne mletačke vladavine Dalmacijom, uz neprestane kontakte sa zapadnom jadranskom obalom, te činjenice da je talijanski jezik u Dalmaciji ostao službenim sve do 1909. godine.⁶ Na to je utjecala i sama bečka vlada koja je Dalmaciju nastojala izolirati od Hrvatske i podvrgnuti je svojim političkim, gospodarskim i strateškim ciljevima. No, ipak su se imena brodova na istočnoj obali Jadrana intenzivnije počela mijenjati polovinom 19. stoljeća. Međutim, ovisno o uspjehu širenja narodne misli, na pojedinim je dijelovima istočnojadranske obale talijanska dominacija u imenovanjima brodova počela opadati ranije i u većim razmjerima, kao što je primjerice Kvarner, od ostalih dijelova istočnojadranske obale.⁷

IMENA JEDRENJAKA IZGRAĐENIH U SPLITU, TROGIRU, NA OTOCIMA BRAČU I HVARU KOJI SU PLOVILI POD AUSTRIJSKOM / AUSTRO-UGARSKOM ZASTAVOM U 19. STOLJEĆU

1.) Imena jedrenjaka izgrađenih od 1800. do 1850. godine

1.1.) *Split*

Prema preliminarnom istraživanju, u Splitu su izgrađeni sljedeći jedrenjaci: pelig *Nicolò Santo* (1816.),⁸ gajeta *Mistica Rosa* (1822.),⁹ pelig *Unghe-ro* (1824.),¹⁰ pelig *Girasole* (1825.),¹¹ pelig *Intimo* (1829.),¹² pelig *Vigilante*

6 Isto, 95.

7 Radojica Fran Barbalić, Ivo Marendić: *Onput, kad smo partili, Zapisi o posljednjim kvarnerskim jedrenjacima*. Rijeka 2004.

8 AM, 1857., 163.

9 AM, 1856., 155.

10 AM, 1853., 200.

11 AM, 1857., 131.

12 AM, 1856., 139.

(1829.),¹³ pelig *Sansone* (1831.),¹⁴ brecera *Giordana* (1831.),¹⁵ pelig *Madonna del Monte* (1831.),¹⁶ pelig *Pompeo* (1831.),¹⁷ pelig *Indio Volante* (1832.),¹⁸ pelig *Paolino*¹⁹ (1832.),²⁰ pelig *Alleando II.* (1833.),²¹ gajeta *Limitata* (1833.),²² pelig *S. Giacomo* (1834.),²³ pelig *(I)Jolao* (1836.),²⁴ pelig *Raguseo Galante* (1837.),²⁵ pelig *S. Gaetano* (bivši *Narciso*)²⁶ (1837.),²⁷ pelig *Risoluto* (1838.),²⁸ pelig *Innocente Dalmato* (1838.),²⁹ pelig *Giuseppino* (1839.),³⁰ brecera *Maria Francesca* (1840.),³¹ pelig *Monarca* (1841.),³² brecera *Stefanina* (1841.),³³ pelig *Virtuoso Budoano* (1841.),³⁴ brecera *Bella Tonina* (1842.),³⁵ pelig *Giasone*

13 AM, 1856., 196.

14 AM, 1856., 177.

15 AM, 1854., 118.

16 AM, 1856., 145.

17 AM, 1856., 169.

18 AM, 1856., 138.

19 AM, 1855., 165. *Paolina.*; AM, Trst, 1856., 166. *Paolino.*

20 AM, 1854., 148.

21 AM, 1856., 81.

22 AM, 1856., 143.

23 AM, 1854., 160.

24 AM, 1856., 139.

25 AM, 1856., 172.

26 AM, 1855., 178.

27 AM, 1856., 178.

28 AM, 1854., 152.

29 AM, 1853., 198.

30 AM, 1854., 118.

31 AM, 1854., 137.

32 AM, 1857., 159.

33 AM, 1854., 160.

34 AM, 1853., 202.

35 AM, 1854., 95.

(1842.),³⁶ pelig *Marco Kraljevich* (1842.),³⁷ pelig *Buon Tempo* (1844.),³⁸ pelig *S. Fortunato* (1844.),³⁹ pelig *Natalino* (1845.),⁴⁰ pelig *Valoroso* (1845.),⁴¹ pelig *Aurelio* (1846.),⁴² pelig *Giosafat* (1846.),⁴³ pelig *Giglio* (1846.),⁴⁴ pelig *Boxidar* (1847.),⁴⁵ pelig *Miracoloso S. Anastasio* (1848.),⁴⁶ pelig *Andriana* (1848.),⁴⁷ pelig *Rosario* (1848.),⁴⁸ pelig *Giusto Triestino* (1849.),⁴⁹ pelig *Lessignano* (1849.),⁵⁰ pelig *Slavomir* (1849.),⁵¹ pelig *San Giovanni* (1849.),⁵² bracer *Fala Bogu* (1850.),⁵³ pelig *S. Bogom Putgnik* (1850.),⁵⁴ pelig *Staffetta Nuova* (1850.),⁵⁵ bracer *Fortunata* (1850.),⁵⁶ bracer *Slavianin* (1850.)⁵⁷.

Dakle, od 48 izgrađenih jedrenjaka u Splitu, sedam ih nosi hrvatsko ime:

36 AM, 1854., 118.

37 *Ufficio Veritas*, 1896., 118.

U AM 1855., 147, navodi se kao pelig *Marco Kraglievich* izgrađen 1841. godine.

U Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 192, navodi se kao pelig *Marko Kraljević* s napomenom da je izgrađen oko 1842. godine što podupire tezu da su ta dva broda, *Marco Kraglievich* (1841.) i *Marco Kraljevich* (1842.), u biti jedan brod od 49 tona.

38 AM, 1856., 101.

39 AM, 1856., 178.

40 AM, 1854., 141.

41 AM, 1857., 205.

42 AM, 1857., 97.

43 AM, 1857., 129.

44 AM, 1863., 112-113. Prije se zvao *Samar*.

45 AM, 1863., 86-87. *Ufficio Veritas*, 1896., 188. nosi ime *San Nicolò*.

46 AM, 1857., 158.

47 AM, 1866., 76.

48 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 197. Na str. 195. navodi se da je izgrađen 1846. godine.

49 AM, 1854., 116.

50 AM, 1857., 143.

51 AM, 1856., 182.

52 *Ufficio Veritas*, 1896., 182.

53 HR DAST-41, Lučka kapetanija Split, kutija 42, 1906.

54 AM, 1856., 178.

55 AM, 1856., 185.

56 AM, 1857., 124.

57 AM, 1854., 161.; AM, 1855., 182 – navodi se ime broda *Slavjanin*.

Marco Kraljevich, Boxidar, Andriana, Slavomir, Fala Bogu, S. Bogom Putgnik i Slavianin.

1.2.) Otok Brač

U brodogradilištima na otoku Braču, prema preliminarnom istraživanju, izgrađeni su sljedeći jedrenjaci: pelig *Modello* (1821.),⁵⁸ pelig *Marte* (1822.),⁵⁹ pelig *Imparziale Segretario* (1823.),⁶⁰ pelig *Milordino* (1824.),⁶¹ pelig *Modesto* (1824.),⁶² pelig *Madonna Cursarizza* (1825.),⁶³ pelig *Corriere* (1825.),⁶⁴ pelig *Immortal Padre* (1825.),⁶⁵ pelig *Xerse* (1826.),⁶⁶ pelig *Corrier Scuterino* (1826.),⁶⁷ pelig *Menelao* (1826.),⁶⁸ pelig *Potente* (1827.),⁶⁹ pelig *Mercantile*

58 AM, 1854., 136.

59 AM, 1854., 137.

60 AM, 1854., 123.

61 AM 1857., 157.

62 AM, 1861., 164-165.

63 AM, 1857., 145.

64 AM, 1863., 140-141.

65 AM, 1857., 136.

66 AM, 1856., 199.

67 AM, 1854., 102.

68 AM, 1855., 151.

69 AM, 1861., 184-185.

(1827.),⁷⁰ pelig *Tonina* (1827.),⁷¹ pelig *Angelo Custode* (bivši *Lesto Delfino*) (1828.),⁷² pelig *Illustre* (1828.),⁷³ pelig *Imparziale Segretario* (1828.),⁷⁴ pelig *Instancabile* (1828.),⁷⁵ pelig *Industrioso* (1829.),⁷⁶ pelig *Generoso Dalmato* (1830.),⁷⁷ pelig *Governator Lilienberg* (1833.),⁷⁸ pelig *Gaudenzio* (1833.),⁷⁹ pelig *Natalizio* (1833.),⁸⁰ pelig *Icaro* (1834.),⁸¹ pelig *Princ. Metternich* (1834.),⁸² pelig *Vapore di Castelnuovo* (1834.),⁸³ pelig *S. Rocco* (1836.),⁸⁴ pelig *Blasio Santo* (1836.),⁸⁵ pelig *Gentile* (1837.),⁸⁶ pelig *Imperatore Ferdinando* (1837.),⁸⁷ pelig *Generoso* (1837.),⁸⁸ pelig *V. Carolina* (1838.),⁸⁹ pelig *Mosè* (1838.),⁹⁰ pelig *Miroslavo* (1838.),⁹¹ pelig *Nodo Fraternalo* (1839.),⁹² pelig *Trionfante* (1840.),⁹³

70 AM, 1857., 154.

71 AM, 1854., 164.

72 AM, 1863., 78-79. Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 188, navodi se kao trabakul.

73 AM, 1863., 120-121.

74 AM, 1857., 137.

75 AM, 1857., 138.

76 AM, 1854., 123.

77 AM, 1857., 127.

78 AM, 1863., 116-117.

79 AM, 1863., 110-111.

80 AM, 1854., 142.

81 AM, 1854., 123.

82 AM, 1854., 148.

83 AM, 1854., 169.

84 AM, 1854., 159.

85 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 189.

86 AM, 1857., 128.

87 AM, 1857., 137.

88 AM, 1854., 118.

89 AM, 1853., 202.

90 AM, 1863., 138-139. Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 193, naziva se Moisé.

91 AM, 1854., 137.

92 AM, 1863., 140-141.

93 AM, 1863., 170.

bracera *Lodovica* (1840.),⁹⁴ pelig *Speranza* (1840.),⁹⁵ pelig *Felice* (1841.),⁹⁶ pelig *S. Lorenzo* (1841.),⁹⁷ pelig *Tesoro* (1842.),⁹⁸ pelig *Vero Galante Buduano* (1843.),⁹⁹ pelig *Giorgio Santo* (1844.),¹⁰⁰ pelig *Lelio* (1844.),¹⁰¹ pelig *Trinità* (1845.),¹⁰² pelig *Madonna Krasna* (1845.),¹⁰³ pelig *Dio Provvede* (bivši *Nodo Fraterno*) (1845.),¹⁰⁴ pelig *Il grande S. Giovanni* (1845.),¹⁰⁵ pelig *Giusto Santo* (1845.),¹⁰⁶ pelig *Schender-Beg* (1846.),¹⁰⁷ pelig *Maria Carmelitana* (1847.),¹⁰⁸ pelig *Ufagne* (1847.),¹⁰⁹ pelig *Viola* (1847.),¹¹⁰ *Pomoch Bosgia* (1848.),¹¹¹ *Stolivo* (1848.),¹¹² bark *Teresina* (1848.),¹¹³ pelig *Madonna della Salute* (1848.),¹¹⁴ pelig *Mala Tere* (1848.),¹¹⁵ pelig *S. Antonio* (1848.),¹¹⁶ pelig *Maresciallo Ra-*

94 AM, 1854., 127.

95 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 190.

96 AM, 1863., 106-107.

97 AM, 1857., 184.

98 AM, 1854., 165.

99 AM, 1854., 169.

100 AM, 1857., 129.

101 AM, 1854., 127.

102 AM, 1863., 170-171.

103 AM, 1863., 126-127.

104 *Ufficio Veritas*, 1896., 51.

105 AM, 1876., LXXIII.

106 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 211.

107 AM, 1854., 159.

108 AM, 1853., 198.

109 AM, 1853., 180-181.

110 AM, 1857., 208.

111 AM, 1853., 200.

112 AM, 1853., 200.

113 AM, 1853., 170.

114 AM, 1854., 136.

115 AM, 1863., 128-129.

116 AM, 1861., 192-209.

detzky (1848.),¹¹⁷ pelig *Gliubimir* (1849.),¹¹⁸ pelig *Jellacich Bano* (1849.),¹¹⁹ bracara *Giustina* (1849.),¹²⁰ pelig *Soko* (1849.),¹²¹ pelig *Glorioso S. Antonio* (1849.),¹²² trabakul *San Giuseppe G.* (1849.),¹²³ pelig *San Giuseppe* (1849.),¹²⁴ pelig *Galletto di Mare* (1850.),¹²⁵ pelig *San Spiridione* (1850.),¹²⁶ pelig *Giulivo Milnarese* (1850.),¹²⁷ pelig *S. Antonio* (1850.),¹²⁸ pelig *S. Giorgio* (1850.),¹²⁹ trabakul *Veloce* (1850.),¹³⁰ pelig *Sokolich* (1850.),¹³¹ *Sretna Majka* (1850.).¹³²

117 *Ufficio Veritas*, 1896., 119 – pelig izgrađen 1848. godine, 25 tona nosivosti, kapetan i vlasnik Antonio Scopaz.

AM, 1854., 136 – pelig izgrađen 1849. godine, 32 tone nosivosti, kapetan i vlasnik Giacomo Mazzola iz Milne na Braču.

Lako je moguće da su navedenom brodu greškom upisane dvije različite godine izgradnje. No, različita tonaža vjerojatno je rezultat obnove broda. Imajmo i na umu da je jedan izvor podataka iz 1854., a drugi iz 1896. godine.

118 AM, 1856., 133., Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 193, navodi se kao *Ljubimir*.

119 AM, 1857., 136.

120 AM, 1854., 117.

121 AM, 1857., 191. Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 187, navodi se kao trabakul.

122 AM, 1861., 140-141.

123 *Veritas Austro-Ungarico*, 1913., 95.

124 *Ufficio Veritas*, 1896., 183.

125 AM, 1853., 198.

126 AM, 1884., LXIX.

127 AM, 1859., 150 – 35 tona, vlasnik Luca Bonachic. Isto se navodi i u AM 1863., 114-115. No, u *Ufficio Veritas*, 1896., 153 navodi se ime broda kao *Otač Nicola*, uz napomenu „ex *Giulivo Milnarese*“ te da je izgrađen 1852. godine, 36 tona nosivosti, a kapetan i vlasnik je Simeone Parich. Dakle, *Giulivo Milnarese* i *Otač Nicola* su možda isti brod, međutim različita im je godina gradnje (1850. i 1852.) te nosivost (35 i 36 tona). Stoga, pelig *Otač Nicola* navest ćemo i među jedrenjacima koji su izgrađeni od 1851. do 1900. godine na otoku Braču.

128 AM, 1863., 158-159.

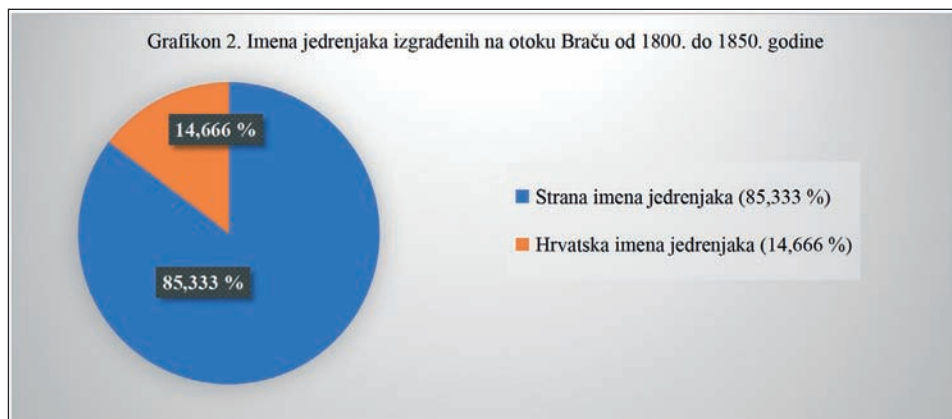
129 AM, 1857., 184.

130 AM 1882., C.

131 AM, 1855., 183.

132 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 106-107. Navodi se kao motorni jedrenjak.

Dakle, od 75 izgrađenih jedrenjaka na otoku Braču, jedanaest ih nosi hrvatsko ime: *Miroslavo*, *Madonna Krasna*, *Schender-Beg*, *Ufagne*, *Pomoch Bosgia*, *Mala Tere*, *Gliubimir*, *Jellacich Bano*, *Soko*, *Sokolich* i *Sretna Majka*.

1.3.) Trogir

U Trogiru su, prema preliminarnom istraživanju, izgrađeni sljedeći jedrenjaci: pelig *Galantino* (1818.),¹³³ *Sv. Šime* (1832.),¹³⁴ pelig *Xerse* (1836.),¹³⁵ bracara *Bella Maria* (1838.),¹³⁶ pelig *Traurino* (1842.),¹³⁷ *Jedinac* (1844.),¹³⁸ pelig *Unione* (1848.),¹³⁹ pelig *Glorioso Radetzky* (1850.).¹⁴⁰

Dakle, od osam izgrađenih jedrenjaka u Trogiru, dva nose hrvatsko ime: *Sv. Šime* i *Jedinac*.

¹³³ AM 1854., 118.

¹³⁴ Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 70-71. Navodi se kao motorni jedrenjak *Golija*.

¹³⁵ AM 1857., 210.

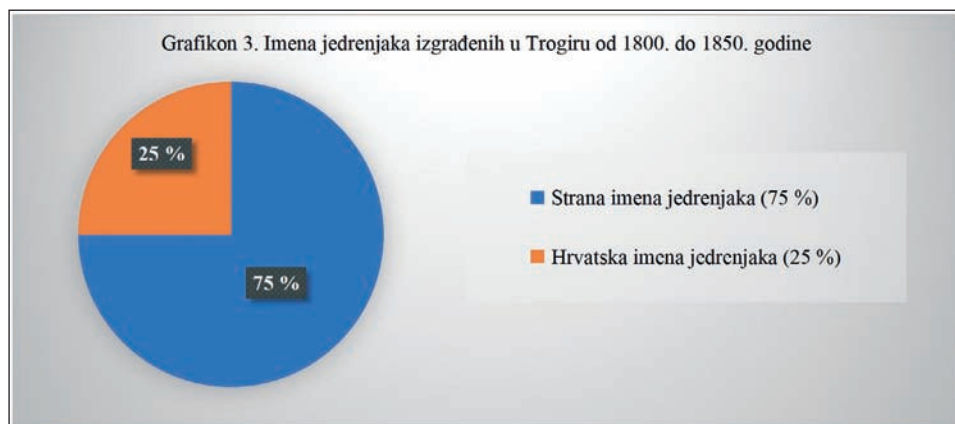
¹³⁶ AM 1854., 95.

¹³⁷ AM 1854., 165.

¹³⁸ Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 88-89. Navodi se kao motorni jedrenjak.

¹³⁹ AM 1854., 166.

¹⁴⁰ AM 1854., 119.

1.4.) Otok Hvar

U škverovima na otoku Hvaru, prema preliminarnom istraživanju, izgrađeni su sljedeći jedrenjaci: pelig *Giulietto* (1815.),¹⁴¹ pelig *Gentilissimo* (1815.),¹⁴² pelig *Madonna di Dol* (1825.),¹⁴³ pelig *Madonna del Campo Grande* (1838.),¹⁴⁴ pelig *Illustre Pompeo* (1839.),¹⁴⁵ pelig *Magnifico* (1840.),¹⁴⁶ te svi nose strano ime.

2.) Imena jedrenjaka izgrađenih od 1851. do 1900. godine

2.1.) Split

U Splitu su, prema preliminarnom istraživanju, izgrađeni sljedeći jedrenjaci: trabakul *Carmelo* (bivši *Genova*) (1851.),¹⁴⁷ pelig *Costantino* (1851.),¹⁴⁸ pelig *Giovane Dalmato* (1851.),¹⁴⁹ braceri *Socolizza Liepa* (1851.),¹⁵⁰ traba-

141 AM 1854., 117.

142 AM 1854., 119.

143 AM 1854., 137.

144 AM 1854., 137.

145 AM 1854., 123.

146 AM 1854., 138.

147 *Ufficio Veritas*, 1896., 35.

148 AM, 1854., 100.

149 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 191.

150 AM, 1856., 183.

kul *Carlotta e Lucietta* (kasnije *Lucietta*) (1851.),¹⁵¹ braceru *Giovanna Santa* (1851.),¹⁵² pelig *Nikola Sveti* (1851.),¹⁵³ pelig *Sveti Nicola* (1851.),¹⁵⁴ pelig *Miracoloso S. Prospero* (1852.),¹⁵⁵ pelig *Giovanello* (1852.),¹⁵⁶ pelig *Morska Vila* (1852.),¹⁵⁷ braceru *Dinka* (1853.),¹⁵⁸ *Đimi* (bivši *Tarej* i *Mala Gospa*) (1855.),¹⁵⁹ *Otac Mate* (1855.),¹⁶⁰ brigantin *Imperatore Diocleziano* (1855.),¹⁶¹ bark *Concordia S.* (1856.),¹⁶² pelig *Slavomir* (1857.),¹⁶³ braceru *Mad. a Del Monte* (1857.),¹⁶⁴ brigantin *Speranza S.* (1858.),¹⁶⁵ luger *Giulietta* (1861.),¹⁶⁶ trabakul *Antonio Felice* (1861.),¹⁶⁷ trabakul *Buon Padre* (1862.),¹⁶⁸ škuner *Angelo Custode* (1869.),¹⁶⁹ *Sv. Stošija* (1869.),¹⁷⁰ trabakul *Elena* (1871.),¹⁷¹ bra-

151 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 207.

152 AM, 1854., 118.

153 HR DAST-41, Lučka kapetanija Split, kutija 18, 1906.

154 AM, 1857., 194.

155 AM, 1861., 164-165.

156 AM, 1854., 118.

157 HR DAST-41, Lučka kapetanija Split, kutija 42, 1906.

158 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953. Split 1954., 66-67. Jugoslavenski registar brodova, Split 1972., 31.

159 Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 118-119. Navodi se kao motorni jedrenjak.

160 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1853., Split 1854., 92-93.

161 AM, 1856., 138.

162 AM, 1863., 94-95.

163 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 193.

164 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 201.

165 AM, 1859., 244.

166 *Veritas Austro-Ungarico*, 1913., 42.

167 *Ufficio Veritas*, 1896., 58. Kada se sagradio plovio je pod zastavom Austro-Ugarske, a poslije pod zastavom Grčke i nazivom *Elefterios*.

168 AM, 1884., LXIV.

169 AM, 1884., LXIV.

170 Gordana Tudor: *Prilog poznavanju splitske brodogradnje u 19. stoljeću*. Kulturna baština, Split 2010., br. 36, 52.

171 *Ufficio Veritas*, 1896., 58.

cera *Madonna del porto* (1884.),¹⁷² pelig *Buona Maria* (1888.),¹⁷³ gajeta *Sveti Nikola* (1892.),¹⁷⁴ jedrenjak *Pravedan* (1900.),¹⁷⁵ kuter *Nika* (1900.),¹⁷⁶ gajeta *Marianska Vila* (1900.).¹⁷⁷

Dakle, od 31 izgrađenog jedrenjaka, četrnaest ih nosi hrvatsko ime: *Socolizza Liepa*, *Nikola Sveti*, *Sveti Nicola*, *Morska Vila*, *Dinka*, *Đimi*, *Otac Mate*, *Slavomir*, *Sv. Stošija*, *Elena*, *Sveti Nikola*, *Pravedan*, *Nika*, *Marianska Vila*.

2.2.) Otok Brač

U brodogradilištima na otoku Braču, prema preliminarnom istraživanju, izgrađeni su sljedeći jedrenjaci: trabakul *Nicola Sveti* (poslije *Anna S.*)¹⁷⁸

¹⁷² AM, 1885., CXXVIII

¹⁷³ AM, 1889., CLXXXV.

¹⁷⁴ HR DAST-41, Lučka kapetanija Split, kutija 44, 1906.

¹⁷⁵ Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63., 106-107. Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 96-97.

¹⁷⁶ Gordana Tudor: *Prilog poznavanju splitske brodogradnje u 19. stoljeću*. Kulturna baština, Split 2010., br. 36, 55.

¹⁷⁷ HR DAST-41, Lučka kapetanija Split, kutija 44, 1906.

¹⁷⁸ *Veritas Austro-Ungarico*, 1913., 10. – navodi se kao trabakul nosivosti 24 tone uz napomenu „ex *Nicola Sveti*“. Kapetan je ujedno bio i vlasnik, Antonio Tominovich.

(1851.),¹⁷⁹ trabakul *Nuova Fratellanza* (1851.),¹⁸⁰ pelig *Paolino* (1851.),¹⁸¹ *Giovannina* (1851.),¹⁸² trabakul *Miracoloso Sant' Antonio* (1851.),¹⁸³ *Monte Carmello* (1851.),¹⁸⁴ pelig *Michele T.* (1851.),¹⁸⁵ pelig *Glorioso* (1851.),¹⁸⁶ pelig *Minosse II.* (1851.),¹⁸⁷ pelig *Madonna Assunta* (1851.),¹⁸⁸ pelig *Nicola Sveti* (1851.),¹⁸⁹ *Sv. Stipan* (1851.),¹⁹⁰ pelig *Icaro* (1852.),¹⁹¹ pelig *Milosć Obilić* (1852.),¹⁹² pelig *Macedone* (1852.),¹⁹³ pelig *Bell' Angiolina* (1852.),¹⁹⁴ pelig *San Nicolò e Giovanni* (bivši *Milantopliza*) (1852.),¹⁹⁵ pelig *Graziosa Annunziata* (1852.),¹⁹⁶ pelig *Maestoso Paolo* (1852.),¹⁹⁷ pelig *Cortese Petromilla* (1852.),¹⁹⁸ pelig *Unione* (1852.),¹⁹⁹ pelig *S. Nicolò di Bari* (1852.),²⁰⁰ trabakul *Zaratina*

179 *Ufficio Veritas*, 1896., 139. – navodi se kao trabakul nosivosti 37 tona. Kapetan je ujedno bio i vlasnik, Daniele Knezevich. Lako je moguće da su ovo bili različiti brodovi, uzevši u obzir njihovu nosivost.

180 AM, 1853., 198-199. – 58 tona. *Nuova Fratellanza* se u AM, 1863., 120-121. navodi pod novim imenom *Innocente Dalmato*, nosivosti 60 tona, vlasnici su Marco i Spiridione Gelasca.

181 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 199.

182 AM, 1853., 200.

183 *Ufficio Veritas*, 1896., 134.

184 AM, 1884., LXVII.

185 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 195.

186 AM, 1863., 116-117.

187 AM, 1863., 136-137.

188 AM, 1861., 152-153.

189 AM, 1857., 162.

190 Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 118-119. Navodi se kao motorni jedrenjak.

191 AM, 1863., 118-119.

192 AM, 1876., LXXV.

193 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 205, poslije *Pavo Mali*.

194 *Ufficio Veritas*, 1896., 25.

195 *Ufficio Veritas*, 1896., 189.

196 AM, 1861., 140-141.

197 AM, 1861., 152-153.

198 AM, 1857., 111. Poslije mijenja ime u *Malizioso* – AM 1859., 170-171.

199 AM, 1854., 166.

200 AM, 1854., 160.

(kasnije *Adria*),²⁰¹ pelig *Otač Nicola* (bivši *Giulivo Milnarese*?) (1852.),²⁰² pelig *Napredak* (bivši *Glorioso Costantino*) (1853.),²⁰³ trabakul *San Giuseppe* (bivši *Giuseppe Giusto*) (1853.),²⁰⁴ bracara *Luce* (1853.),²⁰⁵ pelig *S. Francisco e Giuseppe* (1853.),²⁰⁶ trabakul *Bog S'nami* (1853.),²⁰⁷ pelig *Giorgietto* (1854.),²⁰⁸ pelig *Fortunato Quinto* (1854.),²⁰⁹ pelig *Skenderbegh* (1854.),²¹⁰ pelig *Mitridate* (1854.),²¹¹ pelig *Fala Bogu* (1855.),²¹² pelig *Buona Alleanza* (1855.),²¹³ trabakul *Maria Carmelitana* (1855.),²¹⁴ pelig *Gerolamo* (1855.),²¹⁵ škuner *Spera*

201 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 196.

202 *Ufficio Veritas*, 1896., 153. Kapetan broda nosivosti 36 tona jest Simeone Parich, a vlasnik Nicolo Parich. Vidi bilješku broj 127.

203 *Ufficio Veritas*, 1896., 137.

204 *Ufficio Veritas*, 1896., 183.

205 AM, 1854., 127.

206 AM 1854., 175.

207 *Ufficio Veritas*, 1896., 27.

208 AM, 1884., LXVI. U AM, 1855., 192 navodi se pod imenom *Unione* bez naznake da je preimenovan. No, iz podataka je vidljivo da se radi o istome brodu. Još je jednom preimenovan, treći put. To je vidljivo u *Ufficio Veritas*, 1896., 86, gdje se ovaj put navodi kao trabakul *Giorgietto* (bivši *Unione*).

Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 199 – vidljivo je da je sagrađen kao *Unione*.

209 AM, 1861., 128-129.

210 AM, 1855., 182.

211 AM, 1861., 164-165.

212 AM, 1863., 106-107.

213 AM, 1859., 108. Poslije mijenja ime u *St. Liberan* – Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 198.

Ufficio Veritas, 1896., 14, navodi se kao brod koji plovi pod talijanskom zastavom i pod nazivom *Antonia G.*

214 AM, 1876., LXXIV.

215 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 193.

(1855.),²¹⁶ pelig *Matteo* (1855.),²¹⁷ pelig *S. Biagio* (1856.),²¹⁸ pelig *San Stefano* (1856.),²¹⁹ pelig *Tolomeo* (1856.),²²⁰ trabakul *Nuovo Mediterraneo* (1856.),²²¹ pelig *Maria Carmelitana* (1857.),²²² trabakul *Antonio Giuseppe* (kasnije *Amelia*)²²³ (1858.),²²⁴ pelig *St. Giacomo di Gallizia* (1858.),²²⁵ pelig *St. Nicolò di Bari* (1859.),²²⁶ pelig *Nettuno* (1860.),²²⁷ trabakul *Padre Domenico* (1860.),²²⁸ škuner *Giovanna G.* (1860.),²²⁹ škuner *Nicoletta* (1860.),²³⁰ trabakul *Nicoletto* (1860.),²³¹ pelig *Giuseppe Stefano* (1860.),²³² pelig *St. Spiridione* (1860.),²³³

216 AM, 1876., LXXVI.

217 AM, 1861., 158-159.

218 AM, 1863., 158-159.

219 *Ufficio Veritas*, 1896., 191.

220 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 201.

221 *Ufficio Veritas*, 1896., 146.

222 *Ufficio Veritas*, 1896., 122.

223 *Veritas Austro-Ungarico*, 1913., 8.

224 *Ufficio Veritas*, 1896., 15.

225 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 200, poslije *Unione* – str. 209.

226 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 192.

227 *Ufficio Veritas*, 1896., 139.

228 *Ufficio Veritas*, 1896., 154. Prije je nosio ime *Redentore*. Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., navodi se kao *Redentore*, bivši *Tre Fratelli* – str. 213.

229 AM, 1863., 114-115.

230 AM, 1876., LXXV.

231 AM, 1876., LXXV. *Ufficio Veritas*, 1896., 140.

232 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 201.

233 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 203.

škuner *Skenderbeg* (1862.),²³⁴ pelig *Bella Giovanna* (1862.),²³⁵ pelig *Sokol Lipi* (1863.),²³⁶ pelig *Illustre* (1863.),²³⁷ pelig *Angelo Custode* (1864.),²³⁸ trabakul *Milosć-Obilich* (1867.),²³⁹ kuter na jedra *Celestial Empire* (1873.),²⁴⁰ pelig *Hrvat* (1876.),²⁴¹ bracara *Buona Madre* (1877.),²⁴² pelig *Pietro* (1878.),²⁴³ pelig *Sant' Antonio* (1878.),²⁴⁴ pelig *Girolamo* (1880.),²⁴⁵ pelig *Napredak* (1880.),²⁴⁶ bracara *Margarita* (1881.),²⁴⁷ leut *Glorioso* (1882.),²⁴⁸ *Sv. Josip* (1883.),²⁴⁹ bracara *Hvala Bogu F.* (1885.),²⁵⁰ pelig *Skladna Braća* (1886.),²⁵¹ gajeta *Marietta*

234 AM, 1863., str. 186 – 69 tona nosivosti. U AM 1863., str. 162 – izgrađen 1860. godine, 69 tona nosivosti.

235 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 188.

236 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 201.

237 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 201.

238 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 200, poslije mijenja ime u *Angel Stražanin* – Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 204.

239 *Ufficio Veritas*, 1896., 133.

240 AM 1882., XCVIII.

241 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 211.

242 *Ufficio Veritas*, 1896., 30.

243 *Ufficio Veritas*, 1896., 161.

244 *Ufficio Veritas*, 1896., 192.

245 AM 1881., CI.

246 AM 1881., CII.

247 AM 1882., CXXVIII.

248 AM 1883., CXXVIII.

249 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 96-97. Navodi se kao motorni jedrenjak *Poljana*.

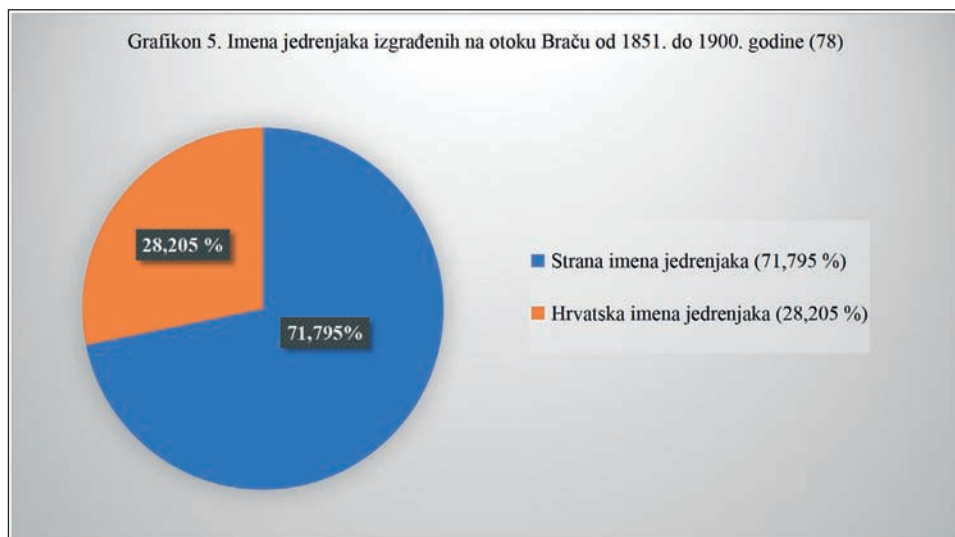
250 AM 1886., CCV.

251 AM 1887., CCI.

(1887.),²⁵² gajeta *Danica* (1888.),²⁵³ bracara *S. Nicolò* (1888.),²⁵⁴ pelig *San Rocco* (1892.),²⁵⁵ pelig *Mad. A Crasna* (1893.).²⁵⁶

Nužno je na ovome mjestu navesti i trabakul *Neven* koji je izgrađen na Braču, nepoznate godine gradnje, popravljen 1876.²⁵⁷

Dakle, od 77, tj. 78, izgrađenih jedrenjaka, njih 21 tj. 22 nosi hrvatsko ime: *Nicola Sveti, Nicola Sveti, Sv. Stipan, Milosć Obilić, Otač Nicola, Napredak, Luce, Bog S'nami, Skenderbegh, Fala Bogu, Skenderbeg, Sokol Lipi, Milosć-Obilich, Hrvat, Napredak, Margarita, Sv. Josip, Hvala Bogu F., Skladna Brača, Mad. A Crasna, Danica i Neven.*

252 AM 1888., CC.

253 AM 1889., CLXXXV.

254 AM 1889., CLXXXVI.

255 *Ufficio Veritas*, 1896., 189.

256 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 188.

257 *Ufficio Veritas*, 1896., 26. Sada plovi pod osmanskom zastavom i nazivom *Bella Rosa*. Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 207, moguće prije *Veloce*.

2.3.) *Trogir*

U Trogiru su, prema preliminarnom istraživanju, izgrađeni sljedeći jedrenjaci: leut *Giovannino* (1851.),²⁵⁸ pelig *Figlio VII.* (1853.),²⁵⁹ pelig *Gior-giano* (kasnije *St. Michele Arcangelo*) (oko 1865.),²⁶⁰ *Putnik* (1867.),²⁶¹ pelig *St. Giuseppe* (1869.),²⁶² trabakul (48 tona) *Naprey* (1870.),²⁶³ pelig (25 tona) *Naprej* (1871.),²⁶⁴ trabakul *Risoluto* (1872.),²⁶⁵ bracera *Madonna del Carmine* (1874.),²⁶⁶ pelig *Vallese* (1874.),²⁶⁷ trabakul *Nuovo Rosario* (1876.),²⁶⁸ *Dudovi-ca* (1876.),²⁶⁹ pelig *Jesù Nazareno* (1877.),²⁷⁰ pelig *Giovanni G.* (1878.),²⁷¹ *Bože pomozi* (1878.),²⁷² bracera *Gospa od Rozaria* (1880.),²⁷³ bracera *Kastelanski Napried* (1880.),²⁷⁴ pelig *Ljubimir* (1880.),²⁷⁵ pelig *Mali Dinko* (1880.),²⁷⁶ brace-

---

258 AM 1855., 126.

259 AM 1854., 111.

260 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 199.

261 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 98-99. Navodi se kao motorni jedrenjak.

262 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 211.

263 AM 1871., str. LXVII.

264 *Ufficio Veritas*, 1896., 137.

265 *Ufficio Veritas*, 1896., 170.

266 *Ufficio Veritas*, 1896., 117.

267 *Ufficio Veritas*, 1896., 218.

268 *Ufficio Veritas*, 1896., 147.

269 Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 82-83. Navodi se kao motorni jedrenjak.

270 *Ufficio Veritas*, 1896., 105.

271 *Ufficio Veritas*, 1896., 88.

272 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 58-59. Navodi se kao motorni jedrenjak *Bad*.

273 AM 1881., CI.

274 AM 1881., CII.

275 AM 1881., CII.

276 AM 1881., CII.

ra *S. Antonio* (1880.),²⁷⁷ *guc Tegetthoff* (1880.),²⁷⁸ *Sv. Roko* (1880.),²⁷⁹ *Franica* (1880.),²⁸⁰ *bracera S. N.* (1881.),²⁸¹ *pelig Vites* (1881.),²⁸² *bracera Bog s' nami* (1882.),²⁸³ *bracera Momoletta* (1882.),²⁸⁴ *gajeta Mare* (1883.),²⁸⁵ *gajeta Maria Putnika* (1883.),²⁸⁶ *bracera Merope Mlada* (1883.),²⁸⁷ *bracera Santa Delfina* (1883.),²⁸⁸ *pelig S. Domenico* (1883.),²⁸⁹ *gajeta Traurina* (1883.),²⁹⁰ *bracera Bog Snami* (1884.),²⁹¹ *gajeta Gospa od Sniga* (1884.),²⁹² *pelig Isolino* (1884.),²⁹³ *gajeta Mare* (1884.),²⁹⁴ *bracera San Rocco* (1884.),²⁹⁵ *bracera Santa Vittoria* (1884.),²⁹⁶ *Otac Marko* (1884.),²⁹⁷ *kuter Giovanna* (1885.),²⁹⁸ *bracera Madonna di Trsato* (1885.),²⁹⁹ *kuter Maria* (1885.),³⁰⁰ *pelig S. Francesco* (1885.),³⁰¹ *bracera Tre Fratelli* (1885.),³⁰² *bracera Bela Flora* (1886.),³⁰³ *bracera Caterina*

277 AM 1881., CII.

278 AM 1881., CII.

279 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 60-61. Navodi se kao motorni jedrenjak *Borak*.

280 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 68-69. Navodi se kao motorni jedrenjak.

281 AM 1882., CXXVIII.

282 AM 1882., CXXVIII.

283 AM 1883., CXXVII.

284 AM 1883., CXXVIII.

285 AM 1884., CXXVIII.

286 AM 1884., CXXVIII.

287 AM 1884., CXXVIII.

288 AM 1884., CXXVIII.

289 AM 1884., CXXVIII.

290 AM 1884., CXXVIII.

291 AM 1885., CXXVII.

292 AM 1885., CXXVIII.

293 AM 1885., CXXVIII.

294 AM 1885., CXXVIII.

295 AM 1885., CXXVIII.

296 AM 1885., CXXVIII.

297 Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 102-103. Navodi se kao motorni jedrenjak.

298 AM 1886., CCV.

299 AM 1886., CCV.

300 AM 1886., CCV.

301 AM 1886., CCVI.

302 AM 1886., CCVI.

303 AM 1887., CXCIX.

(1886.),³⁰⁴ brecera *Daniča G.* (1886.),³⁰⁵ gajeta *Knez Dragve* (1886.),³⁰⁶ leut *Maria* (1886.),³⁰⁷ brecera *Maria* (1886.),³⁰⁸ pelig *Sloboda* (1886.),³⁰⁹ gajeta *Sokol* (1886.),³¹⁰ brecera *Stefania* (1886.),³¹¹ gajeta *Vruja* (1886.),³¹² *Providnost* (1886.),³¹³ *Tina* (1886.),³¹⁴ brecera *Hervat* (1887.),³¹⁵ brecera *Knez-Dražoc* (1887.),³¹⁶ pelig *Madonna Assunta* (1887.),³¹⁷ brecera *Maria Stella di Mare* (1887.),³¹⁸ brecera *Marijica* (1887.),³¹⁹ gajeta *Pomozi-Bože* (1887.),³²⁰ gajeta *San Nicolò* (1887.),³²¹ *Prižba* (1887.),³²² brecera *Elena* (1888.),³²³ gajeta *Gospa od Ruzaria* (1889.),³²⁴ brecera *Innamorata* (1889.),³²⁵ brecera *Lastovica* (1889.),³²⁶ gajeta *Marica* (1889.),³²⁷ pelig *Sarajevo* (1889.),³²⁸ brecera *Sjever-*

304 AM 1887., CXCIX. *Ufficio Veritas*, 1896., 178.

305 AM 1887., CXCIX.

306 AM 1887., CC.

307 AM 1887., CC.

308 AM 1887., CC.

309 AM 1887., CCI.

310 AM 1887., CCI.

311 AM 1887., CCI.

312 AM 1887., CCI.

313 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 68-69. Navodi se kao motorni jedrenjak *Dubovica*.

314 Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 118-119. Navodi se kao motorni jedrenjak.

315 AM 1888., CC.

316 AM 1888., CC.

317 AM 1888., CC.

318 AM 1888., CC.

319 AM 1888., CC.

320 AM 1888., CC.

321 AM 1888., CC.

322 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 98-99. Navodi se kao motorni jedrenjak.

323 AM 1889., CLXXXV.

324 AM 1890., CLXXXVIII.

325 AM 1890., CLXXXVIII.

326 AM 1890., CLXXXVIII.

327 AM 1890., CLXXXVIII.

328 AM 1890., CLXXXVIII.

nica (1889.),³²⁹ *Vranac* (1890.),³³⁰ *Bože Gospode pomози* (1893.),³³¹ *Ljubomir P.* (1893.),³³² *Bože i gospe pomози* (1893.),³³³ *Vrabac* (1893.),³³⁴ *Sv. Nikola* (1895.),³³⁵ *Durmitor* (1896.),³³⁶ *Bože pomози* (1900.).³³⁷

Dakle, od 80 izgrađenih jedrenjaka u Trogiru, 47 ih nosi hrvatsko ime: *Putnik, Naprey, Naprej, Dudovica, Bože pomози, Gospa od Rozaria, Kastelanski Napried, Ljubimir, Mali Dinko, Sv. Roko, Franica, Bog s' nami, Mare, Maria Putnika, Merope Mlada, Bog Snami, Gospa od Sniga, Mare, Otac Marko, Maria, Daniča G., Knez Dragve, Maria, Maria, Sloboda, Sokol, Vruja, Providnost, Tina, Hervat, Knez-Dražoc, Marijica, Pomози-Bože, Prižba, Elena, Gospa od Ruzaria, Lastovica, Marica, Sarajevo, Sjevernica, Vranac, Bože Gospode pomози, Ljubomir P., Bože i gospe pomози, Vrabac, Sv. Nikola, Bože pomози.*

Nije poznata godina gradnje peliga *Zvonimir* (bivši *Dio con noi*).³³⁸

Uključivši i potonjeg u ovaj popis (81 izgrađen, 48 hrvatskog imena), dobije se sljedeći grafikon:

329 AM 1890., CLXXXVIII.

330 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 116-117. Navodi se kao motorni jedrenjak. Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 126-127.

331 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 62-63. Navodi se kao motorni jedrenjak.

332 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 84-85. Navodi se kao motorni jedrenjak.

333 Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 78-79. Navodi se kao motorni jedrenjak.

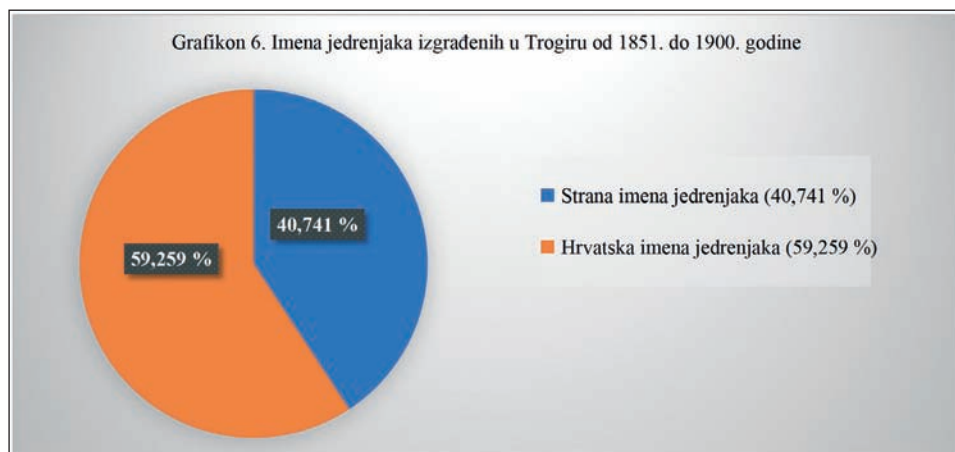
334 Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 126-127. Navodi se kao motorni jedrenjak.

335 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 76-77. Navodi se kao motorni jedrenjak *Kašela*.

336 Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 68-69. Navodi se kao motorni jedrenjak *Lastva*.

337 Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953., Split 1954., 62-63. Navodi se kao motorni jedrenjak.

338 *Ufficio Veritas*, 1896., 227. Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 214.

2.4.) Otok Hvar

Na otoku Hvaru su, prema preliminarnom istraživanju, izgrađeni sljedeći jedrenjaci: pelig *Giuseppe II.* (1852.),³³⁹ pelig *Maria Anna* (bivši *Lisa I.*) (1852.),³⁴⁰ pelig *Longobardo* (1853.),³⁴¹ pelig *S. Nicolò* (1853.),³⁴² pelig *Padre Nicolò* (1853.),³⁴³ pelig *Giorgio Maddalena* (1853.),³⁴⁴ pelig *Nicolò e Maria* (oko 1853.),³⁴⁵ bark *Demetrio Fario* (1854.),³⁴⁶ pelig *Nicolò* (1854.),³⁴⁷ pelig *Fortunato* (1854.),³⁴⁸ pelig *Carmelitano* (1855.),³⁴⁹ pelig *Madonna delle*

339 AM 1854., 119.

340 *Ufficio Veritas*, 1896., 122.

341 AM 1854., 127.

342 AM 1854., 160.

343 U AM 1890., LXXXIV-LXXXV.

344 AM 1856., 129. U AM 1857., 129, navodi se kao *Giorgio e Maddalena*.

345 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 197.

Ufficio Veritas, 1896., 141 – navodi se da je nepoznata godina gradnje.

346 AM 1855., 106.

347 AM 1856., 160.

348 Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 193.

349 AM 1856., 103.

Grazie (1857.),³⁵⁰ pelig *Drustvo* (1861.),³⁵¹ pelig *Sveti Vid* (bivši *Nicolò II.*) (1861.),³⁵² pelig *Erzegovina* (1863.),³⁵³ pelig *Divina Provvidenza* (1863.),³⁵⁴ pelig *Fortunato VI.* (1864.),³⁵⁵ pelig *Tonino* (1864.),³⁵⁶ pelig *S. Nicolò e Madonna* (1870.),³⁵⁷ škuner *Otac-Vicko* (1871.),³⁵⁸ pelig *Rosina* (bivši *Madonna dello Scalpello*) (1876.),³⁵⁹ kuter *Mica* (1878.),³⁶⁰ pelig *Sklad* (1878.),³⁶¹ bracara *S. Nazario* (1880.),³⁶² bracara *Madonna di Dol* (1884.),³⁶³ *Dubova* (1886.),³⁶⁴ pelig *Nicola S.* (1888.).³⁶⁵

Dakle, od 27 izgrađenih jedrenjaka na otoku Hvaru, devet ih nosi hrvatsko ime: *Drustvo*, *Sveti Vid*, *Erzegovina*, *Otac-Vicko*, *Rosina*, *Mica*, *Sklad*, *Dubova*, *Nicola S.*

350 AM 1861., 152-153.

351 AM 1887., XCIV-XCV.

352 *Ufficio Veritas*, 1896., 206.

353 AM 1878., LXX. Prije se zvao *Divina Providenza*, izgrađen 1864. – Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 200.

354 AM 1866., 94-95.

355 AM 1866., 104-105. Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 191, navodi se kao trabakul *Fortunato Sesto*.

356 AM 1865., 165. *Ufficio Veritas*, 1896., 213. Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 190.

357 AM 1875., LXXIII.

358 AM 1872., LXVIII. Kasnije mijenja ime u *Ernestina* – AM 1895., XXXVI. *Ufficio Veritas*, 1896., 65. Vinko Ivančević: *Agencija austro-ugarskog Veritasa u gradu Korčuli (1860. – 1915.)*. Anali Zavoda za povijesne znanosti istraživačkog centra Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Dubrovnik XXIV-XXV/1987., 206, navodi se kao *Otac Vinko*.

359 *Ufficio Veritas*, 1896., 173.

360 AM 1882., XCIX.

361 *Ufficio Veritas*, 1896., 199.

362 AM 1881., CII.

363 AM 1885., CXXVIII.

364 Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63, 82-83. Navodi se kao motorni jedrenjak.

365 AM 1889., CLXXXVI.

ZAKLJUČAK

Među imenima jedrenjaka izgrađenih u prvoj polovini 19. stoljeća u Splitu, Trogiru te na otocima Braču i Hvaru, prednjače strana, talijanska imena. Međutim, u drugoj polovini 19. stoljeća, s buđenjem nacionalne svijesti, očita je uzlazna putanja hrvatskih imena. Ovakvo je stanje u potpunosti razumljivo s obzirom na to da su talijanska imena odraz duge mletačke tradicije i utjecaja talijanskog jezika koji je stoljećima bio službeni jezik pokrajine Dalmacije. Međutim, od polovine stoljeća, približavajući se vrhuncu narodnog preporoda u Splitu i Dalmaciji, utjecaji preporoda počinju se očitovati i u pomorstvu te vlasnici svojim jedrenjacima u Splitu, Trogiru te na otocima Braču i Hvaru počinju davati hrvatska imena s istaknutim nacionalnim predznakom ili ih pak imenuju imenima svetaca, imenima posvećenima Bogorodici ili pak osobnim imenima.

KRATICE

AM – Annuario Marittimo, Trst

DAST – Državni arhiv u Splitu

Ufficio Veritas – *Ufficio Veritas Austro-Ungarico fondato nell'anno 1858., Dipartimento della camera di commercio e d'industria di Trieste, Registro e classificazione dei bastimenti austro-ungarici ed esteri preceduto dai regolamenti per la classificazione delle navi in legno, acciaio e ferro, Edizione XXXVII, 1896.* Trst, Tipografia del Lloyd Austriaco, 1896.

Veritas Austro-Ungarico – *Veritas Austro-Ungarico fondato nell' anno 1858., Dipartimento della camera di commercio e d'industria di Trieste, Registro e classificazione delle navi Austro-Ungariche ed estere preceduto dai regolamenti per la classificazione dei bastimenti in legno, Edizione LIV, 1913.* Trst, Tipografia del Lloyd Austriaco, 1913.

LITERATURA

AM – Annuario Marittimo, Trst, 1853. – 1901.

Antonia Luketin Alfirević, Andrea Rogošić: *O imenima jedrenjaka u Dalmaciji u 19. stoljeću.* Zbornik radova Filozofskog fakulteta u Splitu, Split 2011., 95-109.

Radojica Fran Barbalić, Ivo Marendić: *Onput, kad smo partili, Zapisi o posljednjim kvarnerskim jedrenjacima.* Rijeka 2004.

Brodosplit: Brodograđevna industrija „Split“, Split 1986.

DAST – Državni arhiv u Splitu, fond Lučka kapetanija I. reda Split.

Branka Despotušić: *Hrvatska imena jedrenjaka izgrađenih u Splitu i na otoku Braču u 19. stoljeću.* U: Spomenica povodom 135. obljetnice pohrvaćenja splitske Općine, Split 2018., 73-84.

Godišnjak pomorstva i rečnog saobraćaja za godinu 1953. Split, 1954.

Godišnjak pomorstva SFRJ za 1962-63.

Jugoslavenski registar brodova, Split, 1972.

Branka Teklić: *Zanati vezani uz pomorstvo u Splitu tridesetih godina 19. stoljeća.* U: Pomorski Split do početka XX. stoljeća, Split 2019., 287-308.

Gordana Tudor: *Prilog poznavanju splitske brodogradnje u 19. stoljeću.* Kulturna baština, Split 2010., br. 36, 41-58.

Ufficio Veritas – *Ufficio Veritas Austro-Ungarico fondato nell'anno 1858., Dipartimento della camera di commercio e d'industria di Trieste, Registro e classificazione dei bastimenti austro-ungarici ed esteri preceduto dai regolamenti per la classificazione delle navi in legno, acciaio e ferro, Edizione XXXVII, 1896.* Trst, Tipografia del Lloyd Austriaco, 1896. – Registro 1896., Navi a vela.

Veritas Austro-Ungarico – *Veritas Austro-Ungarico fondato nell'anno 1858., Dipartimento della camera di commercio e d'industria di Trieste, Registro e classificazione delle navi Austro-Ungariche ed estere preceduto dai regolamenti per la classificazione dei bastimenti in legno, Edizione LIV, 1913.* Trst, Tipografia del Lloyd Austriaco, 1913. – Registro 1913., Navi a vela.

CROATIAN NAMES OF DALMATIAN SAILING SHIPS
IN LIGHT OF CROATIAN NATIONAL REVIVAL

Summary

This contribution complements the paper, that has been published under the title *Hrvatska imena jedrenjaka izgrađenih u Splitu i na otoku Braču u 19. stoljeću* (Croatian names of sailing ships built in Split and Brač in the 19th century), in *Spomenica*, (pg. 73-84;2018:Split), to mark 135 years of the introduction of Croatian as the official language of the city of Split authorities.

This paper, based on a variety of historical resources, addresses the sailing ships that were built in the 19th century in Trogir, Split, Brač and Hvar. A particular emphasis is placed on the sailing ships bearing Croatian names that sailed under the flag of Austria-Hungary. In addition, the extent to which the Croatian National Revival influenced their names, notwithstanding their origin, is discussed in detail.

Patriotic feelings and aspirations towards the reunion of the Croatian states, which were kindled by the Croatian National Revival, had a significant influence in all areas of both political and public lives in Split and Dalmatia. They were also reflected in language: streets, squares and sailing ships were given Croatian names. The names were, however, written in Italian orthography: as other foreign names, the Croatian ones had often been derived from other languages.

Sailing ships were built in the two periods: 1800-1850 and 1851-1900. The research established that the number of sailing ships that had been given a Croatian name was on the increase in the second period.

Italian was an official language in Dalmatia for a rather long time, which was a direct result of a 400-year long Venetian rule. Therefore its influence is still evident in nautical terminology. However, national revival left its significant mark on this small segment of Dalmatian nautical heritage. This paper provides a clear and detailed outline of both the linguistic and cultural realities in Split, Brač, Trogir and Hvar in the 19th century.

Keywords: names of sailing ships, Split, Trogir, Brač, Hvar, 19th century, Croatian national revival

